

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Christophori de Ortega Sanclementini, E' Societate
Iesv. Qvondam in Provincia Toletana Theologiæ
Scholasticæ publici Professoris ... Tractatvs Dvo, De
Trinitate, Nec non, Incarnatione**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, 1664**

Qvæst. I. An humanitas Christi per diuinem, sen Verbi existentiam existat?

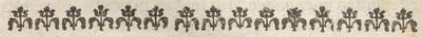
[urn:nbn:de:hbz:466:1-94251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94251)

Tertio: cum ad Christi decentiam præceptum de re necessarium ad hominum reparationem, nempe de morte obedienda, non nisi dependenter à Christi libertate, & acceptatione larum à Deo fuerit: quoniam pacto omnia opera Christi præcepta à Deo credamus? quæ omnia secundam etiam conclusionem, æque de actibus internis, non omnes præceptos Christo fuisse suadent.

5 Firmiora hæc pro conclusione tertia, quam illud Petri Hurtado quod si tantum iussa Patris Christus præstitisset, quia omnia ei à Patre præcepta forent, seruis inutilis Christus, qua homo, fuisse; ex parabola serui inutilis, & sententia Christi Lucæ. 17. num. 7. sic & vos cum seruis hæc omnia, quæ præcepta sunt vobis, dicite seruis inutilis sumus: quod debemus facere fecimus. iuxta interpretationem Maldonati ibi num. 10. Salmeron. tract. 7. & tractat. 30. numer. 10. ex origine. t. 2. lib. 3. in epist. ad Roman. fol. 3. cæterum iuxta alios plures tota parabola, & sententia à Christo inducitur, vt discipulos ab inani bene gestorum, & miraculorum per ipsos patratorem abducatur gloria: ad quæ paranda immediatè fecerat copiam verbis illis: si habueritis fidem sicut granum Synapi, ac de quibus gloriabundi redierant ad Christum c. 30. num. 18. etiam demonia subiiciuntur nobis, quo sensu nihil ad intentum ex parabola, & sententia Christi deducitur. Sed illa admissa interpretatione: Christi adhortatio ad eos est, qui ex pigritia, ac negligentia ex iis quæ præter præcepta possent nihil in Dei obsequium præstant: ostendunt enim præcepta non ex Domini amore, sed è serui metu se præstare. Si autem omnia ipsi, sicut Christo aduersarij volunt præcepta à Domino essent, nihil præterea præstare illi possent in Domini obsequium. quocirca impossibilitati, non vero negligentia, aut pigritia aliorum obsequiorum omisio verteretur: quare nec præceptorum omnium executio seruii metui, non amor erga Dominum, verteretur: ac proinde seruorum inutilium infamiam declinare, & sicut, & in casu simili Christus, & quidem, cum posse à Deo omnia præcipi homini Christo certum sit, si quid argumentum probaret, probaret sanè contra Hurtado Christum qua hominem inutilem seruum esse aliquando posse, quod est valde ipsi iniurium.

6 Tamque has extremas conclusiones impugnant lenia sunt. Præcipuum est illud Ioan. 12. 49. quod pro conclus. r. abducebamus, solumque probat de operibus in illa contentis. Secundo opponitur illud ex c. 26. exodi. num. 40. vbi ad Moysem Deus inquit, & fac in tabernaculi fabricam, secundum exemplar, quod tibi in monte monstratum est. fuit autem, inquit, ad Moysem tabernaculum, quod Ecclesiæ erat, vel vmbra, vel Typus, Ecclesiæ tabernaculum non manu factum, sed sanguine Christi acquisitum, atque constructum: ergo sicut Moyse fabricæ illius omnia, etiam circumstantiæ, monstrata, præceptaque à Deo sunt, ita, & Christo omnia, quæ ad Ecclesiam construendam in hac vita peregit. Multi sunt Receptiores in ostendendo non omnes circumstantias tabernaculi illius Moyse à Deo iussas, vt argumentum debilitent, quod etiam eo admissio satis enerue est. Sed an, quia Moyse famulo domus iussa omnia sint, Christo homini domus Domino iussa etiam omnia illico fuerint? ait enim Paulus ad Hebræ 3. Amplioris enim gloriæ esse præ Moyse dignus est habitus, quanto amplioris honorem habet domus, qui fabricauit illam. Secundo fuerint necessaria omnia ad hominum redemptionem, & Ecclesiæ fabricam Christo homini à Deo præcepta: an omnia, quæ Christus esse necessaria erant, vbi ferè omnia redundarunt cum minutulum Christo opus fuerit satis? Tertio: plura ad redemptionem, & Ecclesiæ fabricam non spectantia Christus egit, dum viueret, vt vt sessio, somnus, ambulatio, talis cibi manducatio. Obiiciunt Ioan. 6. num. 38. descendit de celo, non, vt faciam voluntatem meam, sed voluntatem eius, qui misit me. Sed voluntas mea significat voluntatem proprio amore fundatam, & regulatam, non Dei benelapicito, & voluntate, quæ etiam erga non præcepta est. Denique

obiiciunt Christum in omnibus perfectissimè operatum: ergo ex obedientia, quæ sine præcepto esse non potest. Sed restat probandum perfectissimum motuum esse ex obedientia, non ex Charitate; quod magis elucet, cum voluntati soli Dei, nec dum præcipientis, voluntas, atque operatio nostra concordat.

DISPVATIO III.

An diuina alia humanitati Christi suos formales effectus communicent?

N diuina quædam positiuè concipiuntur & significantur, quædam negatiuè, licet nihil negatiuum in Deo sit, ac proinde positiuæ alia, alia vero negatiua dicuntur. Positiua sunt essentia, siue existentia, & Deitas, quæ reliquorum diuinorum radix metaphysica est. Item potentia intellectiua, eiusque actus, siue intellectus, & scientia, & voluntas, ac volitio, deinde omnipotentia de quorum omnium metaphysica, siue identitate, siue distinctione formali egimus. t. 1. controu. r. d. 2. atque hoc t. controu. de Trinit. licet leuius, ac pressius. Negatiua autem sunt immensitas, infinitas, æternitas, & si quæ alia. Primo igitur de existentia, secundo de cognitione, aut volitione diuinis, tertio de attributis aliis omnibus, in quibus generalis, eademque decidendi ratio est, disputabimus.

QVÆSTIO I.

An humanitas Christi per diuinam, seu verbi existentiam existat?

LEBRIS, licet non ex multis retro annis fuit præfens difficultas, cum sola Thomistarum, qui vocantur, schola apud Hispanos florebat. Potest autem duplex quæstionis sensus esse. Primus an sola diuina verbi existentia existat humanitas vnita? secundus, an licet existat propria existentia existat etiam diuina. Primo sensu hic cum Thomistis quæstio verfabitur. Secundo vero cum Vbiq. vbiq. q. 4. ex vniuersalibus principiis ad statuendum pro omnibus attributis diuinis.

CERTAMEN I.

Thomistarum sententia præfundamentorum debilitate subruit ac S. Th. à Thomistarum imposturis vindicatus.

1 HENRICUS quod lib. 3. q. 2. Dionys. Carthus. in 2. d. 6. h. q. 5. sub fin. Capreol. q. 1. a. 1. & apud Soar. in 3. d. 6. ferrara 4. contra gent. c. 9. c. 35. c. 41. Caiet. 3. p. 9. 17. a. 1. vbi Aluarez, Medina, ac reliqui iurati Thomistæ Nazar. q. 4. a. 1. Nauarret. t. 1. controu. docent humanitatem non propria, & sua, sed Verbi, cui vultur existentia diuina existere ac proinde diuinam existentiam effectum formalem existendi humanitati communicare. A ratione vix aliquid solutione dignum afferunt. Ab autoritate inducunt primo Sophronium episc. sæpè citata, ac recitata, & approbata a. 6. Synodo act. 1. 1. & 2. Calcedonensi

Calcedonensi ante med. ubi habet in ipso verbo, non in se habuit, humanitas, existentiam, unam cum verbo. Sed tamen illa verba unam cum verbo de suo addit Medina. Sed deum addita non esse. Missa Soarii solutione, quæ ad Sophronij mentem non est, respondeo: nomen *Hyparxis* quod in græco existentia respondet idem, quod *usia*, siue substantia significare, ut vult Athanas. epist. ad Episcopos Africæ, quæ idem valet ferè atque hypostasis teste Budeo in commentariis linguæ græcæ: ac ideo indifferenter à Patribus græcis pro substantia, vel pro persona usurpabatur. vult ergo Sophronius humanitatem non subsistere in se propria personalitate, sed in verbo, cuius sola, & una personalitas, ac persona in Christo est: id quod satis exprimunt verba *existentis in* tanquam innitendo, quod natura solum in supposito, siue persona habet, ut proximali. d. q. 1. & 2. ex ratione, & Patribus ostendebamus: fatique suadet intentum Sophronij, quod erat Nestorij errorem illa sententia repellere. Eundem habent explicatam similia verba Damasceni 3. de fide c. 3. 11. & 13. atque illa quæ falso, ut vult Soar. referunt Thomistæ ex c. 22. *carnem in verbo habuisse existentiam*. ex anima aliorum Patrum testimonia pro hac sententia recitant, quibus infra nos, & animam, & mentem reddemus.

2. Prouocant ad S. Th. quia q. 17. citata. a. 1. docet esse accidentis in supposito, quod non est simpliciter esse suppositi, neque ad illum constituendum spectat, posse in illo multiplicari, esse autem substantiale formæ, vel nature peruenit ad esse simpliciter suppositi non multiplicari in illo: quare cum in Christo vtrique natura perueniat ad esse simpliciter huius suppositi, quod Christus est non esse in illo concedendum duplex, sed vnum tantum esse. quod lib. 9. a. 3. ait. *Humanitatem non habere esse in Christo, ita, ut ipsa esse dicamur, sed solum esse id, quod aliquid est, quia est in alio*. Hæc fere. S. Th. verba sunt pro Thomistis; sensus autem ac mens Doctoris sancti à Deo pro eis non est, ut Paludanus, & ipse in ignis Thomista contra suos esse. S. Thomam aperte fateatur infra. Probatum facile ex citato quod lib. 9. a. 2. & 3. & q. disputata de vnione verbi, ante alias disputatas de virtutibus a. 1. ad 10. a. 4. ad 1. ubi ait: esse humanitatis in Christo esse distinctum ab esse diuinitatis, & verbi; licet quia pars est totius Christi dicat neutram habere esse simpliciter, sed secundum quid. Cum ergo esse humanitatis ab esse diuinitatis distingatur duplex esse alterum humanitatis, alterum Deitatis, & Verbi planè fateatur. Secundo cum Deitati esse simpliciter, quæque humanitati in Christo denegat, ne inde inferatur Deitatem, & Verbum etiam, in Christo non habere existentiam propriam in eius sententia, quomodo id de humanitate inferatur: vocat ergo citata. q. 17. esse simpliciter, & absolute esse totius substantialis, & per se, ac non in alio, seu supposito, quod cuius parti, & constituenti suppositum, seu totum substantiale prorsus repugnat: quare, & humanitati, quæ pars in Christo est, & verbo, (quod licet non, ut pars, & quid perfectibile, aut ut perfectum quod Christum constituit) quæ in Christo sunt, repugnat esse simpliciter. Cum autem esse per se, & simpliciter, seu non in alio, neque suppositum, siue esse simpliciter constituent, & suum esse in supposito seruant, & distinctum ab esse suppositi, & aliorum accidentium, quæ in idem suppositum inciderint. Hoc ipsum solum voluit, imo explicuit, quod lib. 9. imo, cum dixit humanitatem esse id, quo aliquid est, satis exprefit toti composito, qui Christus est, aliud esse actuale, siue existentia conferre de suo, ut patet. Ibidemque docet sicut accidentia plura suppositi plura esse simpliciter non sunt, ita neque plures Christi naturas: quia quod natura sua accidentia habent, nempe esse in alio habent ex accidenti naturæ plures, quæ vnum suppositum constituunt. Hanc porro doctrinam ebibit ex citata epist. Sophronij Sinod. 6. acto. 11. ante med. *que enim extat persona composita ex inconsuso confluens temperamento partitionem conuenientiam nescit, sed esse vnum, ac permanere vnum sortitur*. Ac infra. *sed est vnum, & duo hoc ipsum agnoscibile, vnum quidem secundum substantiam, atque personam: duo vero secundum ipsas naturas, &*

naturales proprietates, ex quibus esse vnum sortitur natura duplex, & vnum permanere seruuat.

3. Idem S. Doctor. 3. p. q. 4. a. 2. & 3. docet humanitatem assumptam non esse assumptionis terminum, sed ad illam præsupponi, nempe præsuppositione, quæ terminus assumptionis ipsi præsupponi nequeatur terminus præsupponitur assumptioni secundum possibilitatem sui: ergo non solum secundum eum statum, sed secundum statum existentia præsupponitur ex S. Th. humanitas ad sui assumptionem: quare, & existit existentia propria prius natura, quam vnatur Verbo, ac non per huius existentiam, & q. 6. a. 4. ad 3. ait, *carnem Christi non esse prius natura, quam sit à Verbo essentia esse tamen prius natura, quam sit Verbo vnatur*. Nequit autem aliquid esse absolute, & ens productum, aut existens prius natura, quam habeat existentiam: ergo ex S. Th. humanitas, quæ prius natura est absolute ens effectum, & existens, quam verbo vnatur, non habet esse absolute, & existentiam ab vnione ad illud Obiicit. S. Th. q. 17. cit. a. 1. ubi argumente, 3. sic arguit in Trinitate est vnum esse, quia est vna natura: ergo in Christo sunt plura esse, quia sunt plures nature, atque ad hoc concedit antecedens iuxta suam doctrinam 1. p. q. 4. a. 2. & 4. quia personæ identificantur cum natura diuina. Quod si in eo articulo ageret de esse supposito, vt diximus potius negare deberet: cum plura sint supposita, & personæ Trinitatis, licet in natura identificentur. Sic Valquez pro aduersariis illis acutus obicit. Respondet tamen facile ex nostris principijs loqui de esse, & existentia simpliciter, & supposito, quia eo loco 1. p. q. 4. a. 2. 1. in personis Trinitatis nullum aliud esse personale siue existentiam agnoscit præter esse, & existentiam essentia, ac nature: quare vnum esse personale etiam in eis est; quod secus eueniret (concludit S. Doctor) si personalitates esse personale, & haberent de se formaliter, & conferrent personæ suæ, nec solum iure identitatis cum essentia existerent. Cum autem duplex natura, vnum suppositum, seu esse substantiale constituat neutra esse esse simpliciter, & per se, sed vtrique est in alio, vt eodem articulo docuisse S. Thomam ostendimus num. 2.

4. Debilius adhuc à ratione pugnant Thomistæ. Primo: quia existentia in creatis realiter distinguitur absolute: ergo non existit existentia creata propria, sed Verbi, & aliena deo satis impugnatam in philosophia antecedens, & consequentia partem primam; negotium secundam ex prima improbabilem. Secundo arguunt. Humanitas Christi subsistit subsistentia Verbi, non sua: ergo, & existit existentia Verbi non sua. Vnde consequentiam aliquid in comuni, & locum Thomistarum sententia, naturæ super additum, nempe personalitas, suppletur formaliter à Verbo: ergo, & identificatum cum natura supplebitur; nempe existentia. Secundo cum subsistere subsistentia Verbi humanitatem Christi; ac non propria, sit esse partem Christi erit consequentia: est pars Christi componentem illum cum Verbo: ergo non existit secundum se nisi Verbi, cum quo componit, existentia: quod est contra existentiam partis actualis componentis. Dices existentiam substantia est esse per se: humanitas non est per se, sed in alio: ergo non habet existentiam substantia. Distinguo maiorem: substantia totalis concedo; partialis nego, ut patet: nam, etsi existat existentia Verbi existit in alio, & vt pars atque in alio instas; subsistentia siue esse suppositum est actus primus, & existentia actus secundus suppositi. Nescio quo pacto apprehendi, ne dum indicari, asserique assumptum à sano Philosopho querat. Nam cum ratio suppositi dicat existere per se, si propria subsistentia sit, & in alio si aliena: quo pacto siue existentia esse, imo concipi suppositum, valeat prorsus ignorari. Imò cum existit abstracta à conceptu, per se, vel in alio, conceptum existentia prius esse prioritate maioris vniuersalitatris, dubitari non potest, quin neque priorem esse causalitatis, & natura, si subsistentia modus superadditus nature sit

cum ab ipsa fiat, vel saltem ex ipsa educatur.

5 Ab absurdis a: guont. Humanitatis Christi existenti-
 a est creata, & propria: ergo per communicationem
 idiomatum poterit Verbum dici existere existenti-
 a creata, sicut plura alia, quæ propria humanitatis sunt, di-
 cuntur. Nego consequentiam: tum quia denominatio
 existendi intrinseca solum est, & quæ solum competit
 subiecto per identitatem cum ipsa: tum quia idioma-
 tum communicatio solum est eorum prædicatorum,
 quæ ita sunt propria vnius naturæ, vt è genere suo alte-
 rius naturæ non sint, vt ostendimus. controu. 7. d. 1. vn-
 de Verbum nequit dici per communicationem idioma-
 tum substantiale, vel rationale à substantia rationali hu-
 manæ naturæ, vel è contra hæc, adhuc concretè, à sub-
 stantia rationali Dei Arguunt secundo: vniõ substantia-
 lis tunc solum intelligi potest, cum esse vniõ trahi-
 tur ad esse alterius: atqui si humanitas habet propriam
 existentiam esse humanitatis non trahitur ad esse alte-
 rius: ergo nec erit vniõ substantialis vtriusque naturæ in
 Christo, quod est absurdum. Nescio quam magno absur-
 do negetur vniõnem hyposthaticam substantialem in-
 trinsecè esse, nec solum extrinsecè ab extremis substan-
 tialibus, quæ vniõ, vt de vniõne animi, & corporis dice-
 bam. Sed credamus pluribus substantialem intrinsecè
 esse. Maior adeo est falsa, vt, qui eam doceant, non trahi
 ad Eutyctetis errorem videantur, sed vltro venire. Item
 in vniõne materiæ, & formæ inflatur apertè. Arguunt
 tertio: ex duobus entibus in actu nequit vnum per se
 constitui: atqui humanitas, & Verbum sunt duo entia in
 actu si humanitas suam habet existentiam: ergo nequit
 ex eis constitui vnum per se. Distinguo maiorem: enti-
 bus totalibus in actu concedo maiorem, partialibus, seu
 non totalibus nego, & distinguo minorem: totalia, nego;
 partialia concedo, & nego consequentiam, vt respon-
 debamus dum contra hos Thomistas per existentia
 propria materiæ primæ pugnabamus: quin implicat
 vnum ens in actu componi nisi ex pluribus partibus, seu
 entibus partialibus in actu. Arguunt quarto: Humanitas
 accipit propriam existentiam generatione Virginis: ergo
 Virgo non est mater Dei; sed humanitas folius,
 quod est hæreticum. Sed nisi in existentiam huma-
 nitatis terminetur Virginis generatio, in quid termi-
 nabitur: an in essentiam possibilem, atque potentia, &
 vniõne causarum carceratam: atqui hæc per vos impro-
 ducta est, & æterna. Secundo actio omnis tendit in rei
 existentiam à virtute causæ, vt eam ex potentia actu pon-
 nat. Tertio attingentia essentia actualis humanitatis
 per Virginis generationem satis non est per vos, vt Vir-
 go Mater Dei dicatur: ergo multo minus sufficet, atting-
 entia essentia humanitatis possibilis: vel si hæc suffi-
 cit potius illa. Nec refert si pro Thomistis dicas Vir-
 ginis generationem attingisse vniõnem hyposthaticam,
 tum quia id confutauimus. d. proœmiali, & controu. 1.
 Secundo: vniõ ipsa existentia Verbi debet existere in eor-
 um doctrina. Tertio: quia attingentia illa vniõnis, non
 est à Virgine, vt viuens est, sed per potentiam obedi-
 entialem in animis quibusque cum ipsa commobent. Ergo
 qua generat proprie non generat Deum facile ergo ne-
 gatur consequentia. Nulla enim Mater immediatè attingit
 generatione suppositum, si subsistentia modus su-
 peradditus sit, sed existentiam naturæ, atque immediatè
 suppositum, quod ex agnata illi subsistentia, seu adiun-
 cta resultat, quæ Christi humanitati diuina est, in nostra
 vero sententia generatione ipsa producitur natura in-
 dependenter ab vniõne ad aliud, vel dependenter, &
 sic subsistentia propria, vel aliena, si illud aliud supposi-
 tum, vel subsistentia sit. Ac demum ostendi controu. 1. d.
 2. quomodo rigidè Virgo sit Mater Dei, sola præsuppo-
 sitione vniõnis hyposthaticæ materiæ, & animæ huma-
 nitatis Christi ad vniõnem eam inter se, quæ à Virgi-
 ne ponitur.

CERTAMEN II.

*Ex communibus Theologicis, etiam veterum
 Thomistarum principis opposita,
 & communis sententia
 statuitur.*

1 Scholastici reliqui humanitatem propriam, non
 Sautem Verbi existentia existere defendunt. Albert.
 in 3. d. 6. a. 5. Scot. q. 1. Gabr. q. 2. a. 2. concl. 1.
 Almain. q. 2. Bassol. q. vn. a. 2. Durand. q. 2. Ricard.
 2. q. 2. & quodlib. 1. q. 3. ex antiquis Thomistis
 Heruæus d. cit. q. 1. a. 3. Paludan. q. 3. sub fin. verlu *qui-
 dam tamen dicunt.* atque vterque d. 9. apud Soar. Hen-
 ric. quodlib. 13. q. 5. apud Vvadingo, licet alibi ab
 aliis pro opposita referatur, & quod caput contra
 Thomistas est, S. Th. locis datis. S. Bonau. d. 5. a. 2.
 q. 1. ad argumenta ex nostris omnes ad vnum. Vafq.
 d. 71. à cap. 2. Soar. d. 36. sect. 1. Valentia. 3. p.
 ad q. 7. a. 2. Ragusa, & Becan. vterque Hurtado
 Complutensis, & Salmantinus, Lugo, Vvadiugo. d.
 4. dub. 9. Bernal. d. 47. quos, & nos sequimur. Proba-
 ri solet ex Damasceno 3. de fide. c. 3. in. dicente hu-
 manitatem assumptione non fuisse substantia existenti-
 a que priuatam, quam scilicet haberet non assump-
 ta. Sed tamen ibi solum contendit contra Euty-
 chianos non fuisse destructam, & conuersam in Dei-
 tatem, quare omnes vertunt non fuisse conuersam,
 ac pro Verbis citatis ex Græco Billius vertit, *neque in
 nihilum redactam.* & c. 11. dicens naturam assumptam
 fuisse, non prout in intellectu, & præcisam, sed indiui-
 duam, & in eadem existente specie. Sed solum vult spe-
 ciem humanitatis assumptam præcisè non fuisse,
 sed vt est identificata cum indiuidua natura, si-
 cut species reliquæ cum suis indiuiduis identificantur
 re ipsa: ad quem sensum vertebat Billius eadem, quæ
 in indiuiduo, eademque cum ea, quæ est in specie. A Pa-
 trum ergo autoritate præter Sophronij, & S. Th. testi-
 monia data cert. 1. solum pro existentia humanitatis
 propria sua, ac non Verbi referri potest Epiphani. Epist.
 copus. 7. Synodo. act. 6. r. 3. Concl. apud Soar. di-
 stinguens humanitatem ab hyposthafi, vt illa di-
 cat humanitatem existentem, hyposthafi vero sub-
 sistentiam addat: atqui si humanitas existentia Ver-
 bi existeret, humanitas existens, Verbi subsi-
 stentiam, vel diceret, vel supponeret; quare
 ad hyposthafi, siue suppositum addenda non
 esset.

2 E communibus autem, etiam Thomistarum
 principis arguo primo, quia in eorum sententia non
 est nisi vnica existentia Deitatis in Trinitate: ergo
 humanitas existens existentia non sua, sed Ver-
 bi existet existentia Deitatis, cui immediatè non vni-
 tur, & per se, sed solum ratione identitatis cum
 personalitate Verbi cui in eorum sententia per se, &
 immediatè vniõ tantum: quod est difficile effectum
 formalem existendi tribui non solum ab existen-
 tia non identificata existenti, sed ab existentia non
 per se, formaliter, & immediatè vnita, sed media-
 tè, & materialiter solum. Secundo cum existentia
 Deitatis non magis Verbi, quam aliarum persona-
 rum sit humanitas non magis existentia Verbi,
 quam Patris, aut Spiritus existentia existet, quod
 non admittunt. Licet enim quia Verbo Deitas
 identificatur humanitati vnitè afferatur Deitas, &
 existentia: at non ideo existentia increata est, quia
 Verbo identificatur, sed quia de se talis est: qua
 vero talis existentia increata est facit formaliter
 humanitatem existere; ergo non qua Verbo iden-
 tificatur, sed sub ratione existentia communis tri-
 bus Personis. Arguo secundo ex alio principio
 Nnn communi

R. P. Christoph. de Ortega, de Dei incarnat.

communi in vno sensu, firmiorique in sententia Thomistarum quia Arist. 2. de anima. c. 4. tex. 37. ait. *cunctis viventibus causam, ut sint formam ipsam, ac substantiam esse parit: ac vivere viventibus esse esse: cuius sane causa est, ut consistat, atque principium forma.* Cum enim forma viventibus adest vivunt, & existunt, cum adest moriuntur: ut inde Thomistæ doceant materiam existere per existentiam formæ atque in humanitate forma, & animus est: ergo per illam vivet existetque humanitas non per Verbi existentiam. Est totus diversus S. Th. 3. p. q. 2. a. 5. vbi argumento 3. non esse opus unione animæ ad corpus in Christo: quia hoc Verbo unito sufficienter vivificabitur, responder ad 3. *dicendum quod duplex est principium vite corporalis unum quidem efficiens: & hoc modo Verbum Dei est principium omnis vite. Alio modo est aliquid principium vite formaliter. Cuius enim vivere viventibus sit esse, (ut dicit Philosophus. 2. de anima) sicut unum quodque formaliter est per formam suam, ita corpus formaliter vivit per animam, & hoc modo non potest corpus vivere per Verbum, quod non potest esse corporis forma, quibus præclusa est solutio Thomistarum prima. Nempe vivere sumi ab Arist. & S. Th. pro vivere, seu vita in actu. Secundo: quemadmodum S. Doctor, explicuit. 1. p. q. 54. a. 1. ad 2. sed quomodo forma, ac substantia dicatur vita, aut vivere in actu secundo ab Aristot. cum vita in actu secundo sit accidens, & operatio vitalis? Deinde quomodo sit causa, ut sine vivente (ut aiebat Aristot.) operatio vitalis, quæ vivente supponit constituta, & existentia? item forma, qua formaliter, & non active vivunt, & sunt vivente, ut ait S. Thom. non est operatio vitalis, sed anima, seu forma substantialis viventis. Loco vero citato. 1. p. non hunc r. xum, sed alium ex 11. metaphisicæ iuxta divisionem Averrois, vel ex 12. iuxta communem interpretationem, vbi Aristot. vitam pro operatione vitali usurpavit: quomodo negat Angelis essentialiter vitam habere, licet, essentialis sit eis vita pro essentia sumpta, iuxta Augustini acceptionem in libris de Trinitate.*

3. Ex eo etiam principio sic arguo tertio cum Vsq. vivere, ac vita viventibus esse esse existentia, siue existere: ac vita, & existentia humanitatis caduca, & defectibilis est; ergo non increata, & æterna Verbi: alioqui erit immortalis, & æterna vita humanitatis Christi; neque defectum, mortuusque fuit Christus, qua homo: quæ sunt hæreses formales. Dices non mansisse in triduo humanitatem unitam Verbo, quia nec mansit humanitas: quare defectu subiecti, non vitæ mortuam fuisse humanitatem. Impugnat Vsq. quia ante triduum mortis nihil præter animam, & corpus unitum Verbo erat, quæ & eadem unita perseverarunt in triduo. Sed dicent adhuc defectisse unionem animæ, & corporis essentialiter requisitæ ad humanitatem. Sed rogo an unio actualis animæ, & corporis requiratur essentialiter, ut humanitas existat, actuque sit, etiam cum Verbo unitur: vel non requiratur? si non requiratur nulla est solutio. Si requiritur: inquit, an etiam unio existat existentia Verbi? vel sua: si sua: cur id non datur animæ, & corpori? si existentia Verbi: ergo prope sui unionem ad Verbum præcedit non supponitur existens actu: qui ergo perit, ac deficit prope ex parte subiecti præcedit unioni ad Verbum, cum, ut sic existentiam sui neque habeat, neque requirat, cuius defectu ex parte a. 2. primi unio hypotheticæ deficiat defectu subiecti, ac proinde æterna eius existentia Verbi, qua existebat: quod ipsum argumentum, & impugnatio solutionis huius in tota humanitate efformatum à radice solutionem convellit. Nam si Verbum ut uniat humanitati, detque illi existentiam, & vitam requirit, ac præsupponit existentiam humanitatis in se, & extra causas: quomodo dabit quod in illa prærequirit, & supponit. Si non prærequirit ex parte humanitatis esse actuali, & ex-

tra causas, & nihil, sed solum eius possibilitatem, & esse adhuc intra causas. Cum possibilitas humanitatis necessaria sit, & æterna per hoc, nec possit deficere, quomodo deficit vita, & existentia Verbi æterna defectu subiecti? nempe humanitatis: Arguo quarto, quia forma vitæ, & existentia viventis est anima, seu forma viventis essentialiter, adeoque, ut corpus, siue materiam vivit formaliter, existereque facit in Thomistarum doctrina ergo implicat unitam esse animam Christi eius corpori, quin illud, ac totam proinde humanitatem formaliter faciat existere. Ergo nequit non humanitas propria, ac connaturali sua existentia existere etiam cum Verbo unita. His omnibus respondent Thomistæ actualiter esse in humanitate, & reliquis non esse existentiam, sed solum proximam existentia capacitatem. Hoc tamen præcludam cert. 3. iuris: satisque ex apprehensione terminorum, & communi præclusum est.

4. Responderi secundo possent ad omnia etiam hæc animam de se vivificatam corpus esse, ac formaliter vitam, & existentiam corporis, & viventis, ni id minus ris à Verbo unito prius natura præveniretur. Sed contra primo: quia, si Verbum partes animæ præoccupavit, quid in Apollinaris error admittatur, atque aduratur Verbum unitum fuisse corpori Christi pro anima, & mente, solumque corpus sine illis à Verbo fuisse assumptum. Contra Secundo: quia ex S. Thoma. 3. p. q. 4. a. 2. q. 6. a. 4. prius natura genita fuit humanitas, quæ assumereur à Verbo, vivitque hypotheticæ: ergo prius natura existit partium unio inter se, sine qua humanitas non est, quam eius unio hypothetica. Contra tertio: quia Thomistæ ex Heruzo, & Caietano citant controu. 1. d. 2. q. 2. cert. 1. ideo à 6. Sinodo Nazianzeno, & Augustino dictum purant corpus per animam, & mentem, siue his mediis assumptum à Verbo fuisse, quia per animam, & sine mentem tanquam per formam recipit existentiam, quæ spectanda pro priori naturæ fuit, ut assumeretur, atque vivit: Verbum quo licet falsâ plura involvantur, ut ibi monstrabam manifeste Thomistarum, si hæc solutio utantur, in consequentia deprehenditur. Contra quarto: quia quoniam natura ordine anima, & corpus assumpta, unita que Verbo fuerint, humanitatis existentia, quæ sine partium existentia non est, præsupposita ad unionem hypotheticam fuit per hoc ex Heruzo, & Caietano. Ens quippe in potentia, ac nondum existens vniri alteri nequit in horum de vera doctrina: cum modus unionis, sicut, & modi reliquorum, cuius modus est, & cuius absolutum esse modum existentem supponat, nec illi possit existentiam tribuere. Etenim realis modalis, siue modi à re distinctio, in re à reali absoluta, seu rei à re distinctio fecerunt, quod modus sine rei, quam modificat, cuiusque existentia existentia existere nequeat, res autem sine modo existere valeat: quod fieri minimè possit, si unio hypotheticæ humanitati existentiam daret, vel Verbo, cui illam unit, illi existentiam afferret: etenim pervenire unione hypotheticæ humanitas necessario periret iam vero, si ad unio hypotheticæ in hoc instanti humanitatis existentia pro illo prius natura supponitur, propria humanitatis existentia, non potest pro illo eodè instanti non esse. Deinde qui nam existentia præstabit Verbum unitum humanitati, cuius eius parti, cuius quarumque existentiam absolutam prius natura, quam uniat absolute supponit an unio partium? atque hanc assumptam unitamque hypotheticæ verbo plures negant. Secundo si hæc assumpta etiam fuit ipsius absoluta existentia præcedente natura debet sui assumptioni ob rationes proximas. Tertio humanitatis existentia præsupposita per vos, & unionis existentiam claudit, vel supponit. Quarto Vnitas actio, qua hominem Deum genuit, ad unionem partium humanitatis existentia, tanquam ad terminum primum, & formalem sui, tantum terminata.

5. Dices ad hæc eadem actione unitas partes humanitatis, & inter se, & verbo fuisse. Sic enim ait Leo Pa. 1. epist. 11. post med. *Natura quippe nostra non sic assumpta est, ut prius creata, post assumptur 5 sed ut ipsa assumptione crearetur.* & Fulgentius

CERTAMEN III

Ex uniuersalioribus principijs existentia humanitatis per existentiam Verbi confutatur.

de incarnat. & grat. Domini nostri Iesu Ch. ipsa quippe acceptio ednis fuit conceptio Virginis. Si autem eadem actione utraque unio fuit producta: cum hypothetica asserat Verbum, potuit unio partium Verbo uiuificari, & existere. Sed quid de partibus humanitatis hac solutione dicent, quarum existentia ad utramque unionem præsupponi monstrauimus; quare uiget argumentum quartum. Si enim simul natura utraque unio est nequit unione hypothetica Verbum præuenire munus formæ in tribuenda uita, & existentia corpori; maxime cum anima illud intrinsecè informet, atque humanitatem Christi essentialiter constituat, nisi in errore Apollinaris ire aduersarij uelint insuper contra hanc solutionem militare secundum, tertium, & quartum argumentum. Nam unio illa hypothetica unionis partium ad Verbum immediatius uerbum, eiusque existentiam pertingit in creatam; quare, & erit æternè, ac indefectibiliter existens contra fidem. Tertio est solutio contra doctrinam Thomistarum. Si enim utraque unio eadem actione producitur ad unionem hypotheticam unionis partium humanitatis huius unionis existentia absoluta non præsupponetur natura contra hocce Thomistas, qui extremi ueniendi existentiam prius natura ad sui unionem supponunt merito docent quare falsa omnino est solutionis huius doctrina, atque extra Patrum illum mentem, quicontra hæreticos citatos, confutatosque contr. i. d. 1. q. 3. solum contendunt non prius tempore, quam Verbo uiretur humanitatem præexistisse. Id quod Verba illa Leonis. Prius, & Post quæ absolute dicta tēporis denotant prioritatem, & posterioritatem, satis sonant. Clariorque hæc, quæ in eodem contextu infra subiecit Fulgentius. Non est igitur aliquod interuallum temporis estimandum inter concepte carnis initium, & concipiende maiestatis aduentum?

6 Quinto demum arguo ex communi alia etiam Thomistarum doctrina: Angelus quiuis, siue bonus, siue malus naturali sua uirtute intellectiua intuitiue uidet humanitatem Christi existentem, & ut quid actuale, & extra causas, nec solum, ut intra causas, & possibile: at qui si humanitas Christi existeret formaliter per existentiam Verbi Angelus nullus posset uidere illam existentem uirtute naturali sua intellectiua: ergo humanitas non existit per existentiam Verbi. Minor probatur: quia nihil potest uideri, ut ens actu, siue, ut existens, quin actualitas essendi, & existentia formalis ipsius uideatur: at, si humanitas existit per existentiam Verbi, nequit eius existentia, siue actualitas essendi uideri ab ullo Angelo uirtute naturali sua intellectiua: ergo, si humanitas existit per existentiam uerbi nullus Angelus posset uirtute naturali sua intellectiua uidere illam existentem. Maior proxima probatur. Nemo enim, qui uidere albedinem nequit, uidere potest album, ut album probatur minor si humanitas existit per existentiam Verbi nequit uideri illius existentia, & actualitas essendi, nisi uisa existentia Verbi, quæ humanitatis existentia eadem est: at qui existentia uerbi nequit uideri ab ullo Angelo uirtute naturali sua intellectiua: ergo, si humanitas existit existentia uerbi, illius existentia nequit uideri ab ullo Angelo naturali sua uirtute intellectiua. Minor hæc sua detur existentia uerbi est aliquid intrinsecum Deo: nihil intrinsecum Deo uideri ab ullo Angelo potest uirtute naturali sua intellectiua: ideo enim Demones Christi personam nunquam uidere possunt, quia quid intrinsecum Deo Christi persona est: atque insuper in Thomistarum opinionem, qui uisionem præcisiuam non admittunt, si uirtute naturali aliquid intrinsecum Deo Angelus uidere posset naturali uirtute posset esse Beatus: maxime si uidere posset uerbi existentiam, quæ existentia Deitatis est, in eorum sententia, nihilque formaliter à Deitate differt.

1 Non ex his solum principijs, sed ex uniuersalioribus confutandam Thomistæ sunt, utque eis æquiuocationis, & Verborum præcludamus effugia, scire oportet: existentiam, de qua hic, nihil aliud in rebus esse, quam actu absolute esse, siue absolutam actualitatem essendi, quæ res est in se extra suas causas, & extra nihil: quæque est actus logicus in ordine ad quem possibile dicitur possibile, estque terminus actionis, quæ res extra suas causas ponitur in esse actuali, quod ab æterno non habuit, cum solum intelligebatur sub illo quali quali esse possibili, uel obiectiuo solum, uel uirtuali omnipotentia, à qua poni in actu potest. Etenim posita hac sola essendi actualitate rei extra causas, & extra nihil res existit, eaque sola ablata deficit, ac non existit. Hanc per se notam ueritatem, ex qua, tam hic, quam in existentia sua materia per existentiam formæ clarè Thomistæ confutantur, obscurant ex eis nonnulli afferentes actualitatem essendi non esse existentiam, sed capacitatem proximam, & ordinem ad illam. Sed pura uerba dant, ueris fortasse, uiris autem doctis minime accipienda. Prima impugnatio sic: rogare ut explicent quid præter actualitatem essendi præfatam addat existentia sua. Secunda: quia actus essendi est actus potentia logica, siue possibilitatis essendi: at qui actus possibilitatis essendi est existentia: ergo actus, siue actualitas essendi est existentia. Tertia: quia actio terminatur ad effectus existentiam: at ad nihil aliud terminatur quam ad actualitatem essendi effectus in se extra causas, & nihil: ergo actualitas essendi præfata est existentia quarta illa capacitas proxima existentia non est capacitas pure obiectiua, siue potentia logica pure possibilitatis: ergo est capacitas subiectiua, uel actiua: ueriusque autem generis capacitas proxima non nisi existentium est: ergo dicitur capacitas proxima existentiam.

2 His positis Arguo sic. Rei cuiusque existentia identificatur, re ipsa cum essentia ipsius: at qui Verbum eiusque intrinseca existentia non identificatur cum essentia humanitatis: ergo Verbum, eiusque existentia non est existentia humanitatis, uel infero: sed existentia Verbi est existentia humanitatis per uos: ergo humanitas identificatur cum Verbo, & eius existentia re ipsa: ecce eurythianam conuersionem, & confusionem naturarum in Christo: cum uerbum re ipsa identificetur cum Deitate, eius autem existentia idem etiam formaliter sit per hocce cum illa. Maior est principium latè probatum in metaphysica contra Thomistas, & quod iam ex eis plures admittant: ut uidere est in Nazario. 3. p. q. 4. 2. 1. ubi solum distinctionem admittit ex natura rei inter existentiam, & existentiam, quæ distinctio in eius schola formalis, & rationis ratiocinatur solummodo est: clariorque ad nos in hoc principio accedi q. 17. Arguo tertio quia uel humanitas distinguitur à Verbo, ut ens actu, ab ente actu, uel ut ens possibile ab ente actu, siue actuali: si extremum, non erit realis actualis distinctio, nec absolute maior, quam humanitatis possibilis à se ipsa existentia. Patet nam, & entis possibilis actualis distinctio esse non potest: & cum Verbum existentia, & actualitas essendi humanitatis sit non aliter ad Verbum, quam ad sui existentiam comparabitur humanitas. Unde ueris neque erit uera realis compositio in Christo ex humanitate, & Verbo, cum compositio uera sit realiter

R. P. Christoph. de Ortega, de Dei incarnat.

distinctorum vno, quæ extrema realiter actualiter distincta, & existentia supponit, vt ex Thomistis supra dicebamus. Hæc autem sunt absurda. Si dicas primum: ergo existentia humanitatis realiter distinguitur à Verbo, eiusque existentia. Patet: quia implicat existentiam, siue actualitatem essendi, in qua, & secundum quam duo distinguuntur eandem esse in vtroque, non minusquam realiter distincta re ipsa identificari: alioqui licet personæ, quæ tales distinctæ, sint in Trinitate, eandem possent habere personalitatem. Idem argumentum fit de vnione reali, quæ realem actualem extremorum distinctionem, & existentiam requirit.

3. Arguo Quarto: quia materia, & anima terminant in se actiones creatiuas, & earum vno Virginis generationem, quibus ponuntur, & extra suum nihil, & extra causas: ergo vnum quodque eorum adæquatè, & adæquatam à suis causis existentiam recipiunt in se non à Verbo: quare, & humanitas, quæ nihilo ab eis differt. Probat: quia terminus actionis est esse actuale, siue existentia effectus in se: ergo eo præcisè, quo enumerata terminant in se, & secundum se, ac non per Verbum actiones dictas, ponunturque in se, & extra suas causas, & nihil, in se, & secundum se existunt, habentque existentiam non per Verbum iuxta dicta n. 1. Argumenti huius refert parui, quod vno materis, & animæ, eadè actione, qua vno hypostatica à Virgine producatur. Arguo quintò quidquid vniendum est alteri, cui non inhaereat (vt solutione de simultanea existentia natura, & productione formæ eductæ, & suæ vnionis per eandem actionem, in aliquorum sententia præueniam) præsupponitur natura productum, & existens ad vnionem cum illo: atqui tota humanitas vnienda fuit Verbo non inhaerendo ipsi: ergo tota humanitas præsupponebatur natura existens ad vnionem cum Verbo, ante quam vnionis, nondum natura existentis, & præsupponitur existentiam haberent, haberevè possent. Respondet Thomista nescio quis apud Soar. §. ad hanc, & præcedentem rationem. Humanitatem in fieri præcessisse natura sui assumptioni, & vnioni ad Verbum: alii in facto esse præcessisse vniam, & assumptam, vt per Verbum in facto esse existeret, quare maiorem veram esse de vniendis in fieri loquendo, falsam vero in facto esse. Contra fieri humanitatis prius natura est assumptione ad Verbum: ergo, & factum esse humanitatis prius natura est vnione, seu facto esse assumptionis ad Verbum. Patet: nam fieri, & factum esse, vel ad idem naturæ signum, & inflans spectant, vel ita proximè, & inseparabiliter natura coherent, vt nulla naturæ impra distinguungi possint, vt interim præcurrat assumptio in fieri, posterior humanitate, in fieri, siue eius productione, pertingatque prius in facto esse humanitatem illam vniendo hypostaticè, quam productio illam ponat in esse actuali: & extra causas, & nihil id quod à Deo est impossibile, vt nec diuinitus fieri possit: quia curus naturalis fieri ad factum esse solum pendet à Dei libertate, quatenus ab eo pendet decretum concurrenti vel se solo, vel cum causis secundis: quo posito non pendet ab eius libertate sistere concursu, ne effectum ponat: idcirco constans in scholis est rerum prioritates, & posterioritates in facto esse pro prioritatibus, vel posterioritatibus earum in fieri, siue suarum productionum assignari.

4. Atque, vt appareat, quam falso hæc doctrina ad rem præsentem inducatur quamque sit certa illa maior, rogo Thomistam cur difficile adeo in sua doctrina admittat productionem humanitatis priorem natura esse, quam eius ad Verbum assumptio? certè id solum respondere potest: quia ex communi, & necessaria omniū apprehensione quidquid vniendum est alteri non inhaerens, vt humanitas Verbo, debet prius natura præsupponi existens in se, & productum in facto esse quod si ita non esset nullatenus præcedentia vniendi, siue humanitatis in fieri ad sui assumptionem admittenda foret. Sed probatur vterius illa maior de vniendorum existentia necessario præsupposita in facto esse, ad sui vnionem. Nihil enim aptum proximè est, vt vniatur in statu possibilitatis solum alioqui res nunquam futura, imò quin

produceretur, vniiri alteri posset, quod ne in cogitationem quidem cadere potest. Item vniiri posset alteri nunquam producendo: cum par sit vtriusque extremi ratio ad vnionem. Secundò, quia cum vno modus realis sit sine reali existentia extremorum esse non potest: cum tamen extrema sine vnionis existentia possint existere, vt oportet ad hoc, vt vnio ab extremis realiter modaliter distinguatur. Tertio quia rem esse vnitam modaliter ipsi contingit: nihil autem realiter alicui contingit, quod in se absolute non est: alioqui dicam securè nunc Antichristum esse album, frigidum, sedentem, vel ambularem. Dices ad secundam impugnationem præsentiam modum esse rerum, & tamen rem sine præsentia esse non posse. Distinguo sine omni collectiue fatore, quia aliquam debet habere; aut distributiue posse sine omnibus esse, quod satis est, vt quæuis modus esse rei illis coniunctatur. Secundo ea necessitas existendi cum aliqua præsentia, nec sine omni collectiue, non extrinseco præsentia, & existentia rei prouenit, quod modo, & rei repugnaret, sed ab extrinseco spacio imaginario infinito, extra quod poni res finitæ non possunt.

5. Sexto arguo. Humanitas in casu præsentis non solum est extremum vniendum Verbo non inhaerens, sed & vnionis ipsius reale subiectum, & realique materialis causa in omnium sententia: atqui omnis causa realis præsupponitur natura existens in se ante suum effectum: ergo humanitas præsupponitur natura in se existens ante sui vnionem ad Verbum. Negant minorem Thomistæ quia solam causam efficientem supponi existens prius natura effectui admittunt. Nam finis, aiunt, ante suum effectum non supponitur existens. Sed contra: quia finis causa intentionalis est causans nimirum per sui existentiam intentionalem in mente, apprehensione: ergo male inde negatur præsuppositio existentia cause realis, cuiusmodi est materialis ad suos effectus edendos: ergo causa omnis realis præsupponitur existens realiter ad suos effectus. Contra secundo: quia non aliunde causa efficiens præsupponitur existens ad suum effectum, quam quia causa realis est: atque causa materialis, & formalis cause reales sunt: ergo, & præsupponitur existens ad suos effectus. Dices efficiens continere existentiam effectus, quam ponit, in sua virtute, quæ nequit contineri nisi à re actu existenti. Contra: quia causa materialis quatenus intrinsece causat componendo continet formaliter partem existentie effectus, scilicet totius, æque atque causa formalis. Item quatenus est eductiois subiectum, vt in nostro casu humanitas, se gerit respectu vnionis, continet ex parte in sua eductiua passiuæ potentia existentiam effectus, sicut ex parte, & genere suo illam continet efficiens: ergo æque atque hoc debet præsupponi existens ad suum effectum ob hæc fortasse Alvarez. 3. p. q. 17. fatetur humanitatem præsupponi existentem ad sui vnionem cum Verbo, atque vt quid productum cum actualitate essendi in facto esse, aut eam actualitatem essendi, siue existentiam esse cum habitudine ad Verbi existentiam. Sed inquiri: an sine termino huius habitudinis, & ante illum intelligatur absoluta existentia, seu actualitas essendi humanitatis in se extra causas, & nihil? si negetur recurrunt omnia argumenta numeri proximi, & ostenditur tuam doctrinam in terminis implicare; si fatearis, dis manus, atque ad nostras venis partes. Nam quod existentia humanitatis sit respectiua existentie Verbi, si tamen absolute existentia humanitatis est, nihil obest, quod existentie Verbi sit ex accidenti respectiua: imò nec si transcendentaliter ad Verbi, & Dei existentiam referretur, sicut in communi opinione creata omni existentia refertur: & in nostra quidem humanitas Christi non nisi dependenter ab vnione ad Verbum existentiam habet, vt pars sit, ac non substantia indiuidua totalis, & persona creatiua, a dicta d. proem. q. 2.